

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Quando Sacra Hostia vel ejus fragmenta deciduur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

quando illud linteum non est Corporale, aut Purificatorium, non est tamen ulla obligatio (præsertim quando est pretiosum, & solum rebus Sacris inservit) quia honori Sacramenti, per ipsius abluitionem, satis consiluit. Quis debeat lavare, dicam infra §. 8. n. 2.

2. Nota primò, pœnas olim apud S. Thom. 3. p. 2. q. 73. art. 6. injungendas ei, cujus culpa Sanguis fuisset effusus, non esse in usu; quare talis, judicio Superioris, pro ratione culpæ, puniendus est. Ante sententiam tamen nullam pœnam tenetur subire, nisi quaterus, vel ipse, vel Confessarius judicat necessarium, ut satisfiat Deo pro peccato.

3. Nota secundò, quando Sanguis ita effunditur, ut nihil maneat in Calice, tunc novum vinum cum aqua Calicis infundendum, offerendum, oblatione saltem mente concepta, & consecrandum, ac sumendum eo modo, quo supra diximus in simili §. 5. n. 1. & 2.

4. Idem propter paritatem rationis dic de Hostia: Nam si ea jam consecrata, per miraculum dispareat, vel à vento, seu animali forte subtrahatur, debet tunc alia Hostia, modo dicto, consecrari, quæ possit ad integrandum Sacrificium consumi.

5. Si quærat autem quid agendum sit, si alia Hostia haberi non possit, vel difficillimè, vel cum populi offensione (idem dic de vino.) Respondendum est cum Azor. p. 1. lib. 10. cap. 33. quæst. 6. finiri sic debere Sacrum una solum specie, ita tamen, ut juxta Rubricas Miss. de defectu vini, num. 8. prætermittantur verba, & signa, quæ pertinent ad speciem deficientem. Ratio est, quia, quod est multum difficile, reputatur moraliter impossibile, & insuper strictius est jus naturale, quam jus, quod est solum divinum. Azor. ibidem. Vetare autem notabilem offensionem plebis, est de jure naturæ, integritas Sacrificij, solum, de divino.

§. VIII. De nonnullis aliis defectibus occurrentibus in Missa.

1. Non meminit hic S. Thomas, nec consequenter Coninch, de nonnullis aliis defectibus, qui & occurrere possunt, & habentur in Rubricis Missalis, quos tamen ad complementum tractationis, nostrum erit in hoc §. breviter colligere.

Quando Sacra Hostia, vel ejus fragmenta decidunt.

Et primò quidem, quid agendum, si Hostia, vel ejus fragmentum in terram, in lignum, vel quid simile solidum cadat? Reverenter accipiat, locus mundetur, aliquantulum abradatur, pulvisque, seu abrasio in Sacrarium mittatur. Quod si ceciderit extra Corporale, in Mappam, seu quodcumque linteum, pannum, lanam, sericum, &c. diligenter lavetur, ac lotio in Sacrarium effundatur, ut in simili de effuso sanguine diximus supra §. 7. num. 1.

2. Sed quis lavabit? Certè Sacerdos: verum puto in rigore, Clericum, vel Sacristam posse, (cum par sit ratio) qui potuit supra lib. 1. cap. 2. §. 2. à num. 1. lavare Corporalia, & Purificatoria. Adde tamen id intelligi, quando est lavandum aliquid ex tactu Sacre Hostie: nam illud, supra quod effusus est Sanguis, omnino à Sacerdote, vel saltem, (si Sacerdos forte non possit) à Diacono est lavandum. Ratio est, quia per se, & semper in hoc casu est contingendus Sanctissimus Sanguis in panno imbibitus: quod non est ibi, nec in lotionem Purificatorij, in quo esse imbibitum aliquid Sanguinis est raro, & per accidens, ut diximus lib. 1. cap. 2. §. 1. num. 8.

3. Torsit olim Sacerdotem fragmentum Sacre Hostie, quod per collum cecidit in partes interioris tunice ejusdem Mulieris. Rursus, quod alia vice, cecidit in barbam viri, dum communicarent. Profectò in his casibus honestatis, & decentie ratio maxime est habenda, quod si per accidens fragmentum deperdatur, Deo

& Angelis commendetur. Potuit ergo mulier se videre, an fragmentum inveniri, & ab eodem parumper vestibus & foras modeste exponere, & ab eodem accipi possit: secus, ipsa Mulier accipiat, & in Pixidem, digitoque lavet, pro jecta in Sacrarium. Neutrum si possit, relinquatur. Imò, si hoc solus vidit parvi fragmenti casum, & probabilem fore notabilem Mulieris turbationem, vel tunc offensionem (id quod certè regulariter debet esse mulier advertatur, nihil dicat Sacerdos, sed remittens Deo, progrediatur in loco Mulieris, & cultus sacrosanctus quid de illius viri barba dicendum est, si Sacerdos modeste potest, & sine viri offensione, si mulier quid sit sollicitus, tentare, vel præcipere præ barba lotionem, melius enim est vitare turbationem Fidei, quam Rubricarum apicem, & ejusmodi las præcipientem observare. Diana refertur p. 1. res. 10. quæ hæc tunc in hoc ultimo casu, in editione scripti, sic habet. (Hæc opinio multum cet, nec enim Ecclesie Rubricæ præcipient, nec nem Fidei, sed reverentiam, quam ipse debet vinissimo Sacramento. Ideo puto, in tali casu barbam esse purgandam, & aquam reponendam in cinam.) Hæc tunc Diana. Sed lector, vel medicus advertens judicet, an idem sit dicere, quod Ecclesia præcipiat turbationem Fidei, quod à me dicitur Diana, & dicere, Melius est vitare turbationem Fidei, quam Rubricarum apicem ejusmodi cautè præcipientem observare, quod ego hoc in loco dico. Autem apicem dico, satis ostendo per epistolam per rationabilem interpretationem, casum, in quo Fidei turbatio, esse à Rubricis exceptum. Illud Diana hoc cit. approbo. Nam si cadat sanctus Christi sanguis in ipsius Sacerdotis barbam, licet decidenda non sit (quidquid non nemo doceat) tamen petita, Barthol. ab Angel. apud Dian. loc. cit. ne esse lavandam, lotionemque in Sacrarium mittendam puto. Immo si in barbam ejusdem decidat fragmentum, vel Hostia consecrata, putamus judico barbam esse lavandam, ac lotionem in locum piscinam projiciendam.

Dices. At cur non lavasti barbam illius viri communicaturi, hic autem lavas barbam celebrantis? Respondeo Merito id facio, quia in illo turbationabiliter turbatio, at hic in Sacerdote qui sacra steria probe novit & sæpe tractat, non timeat. Idem facerem, si secularis ille esset tam probatus, vel esset in privato sacello, &c. quia tunc crederetur nullam, vel satis modicam turbationem fore.

Quid si Sanctissimum Christi Corpus cadat in manus Sacerdotis, Monialis, Sæcularis? Respondeo. Licet Pellizzarius, tr. de mon. c. 10. sess. 3. subsec. 1. n. 24. apud Dian. p. 10. tr. 13. res. 49. loquens de manibus Monialis, tunc necessitatem lavandi, quia hoc, inquit, esset valde onerosum: tamen aio, à prædictis lavandis sibi ipsius nus esse, & lotionem in sacrarium effundendam. Ratio est, quia nullum, vel satis modicum id onus existimandum erit: nec enim manuum lotio turbationem efficit, sicut afferre barba lotionem, modo potavimus. Dicitur nam autem Svarij, disp. 85. de Euch. sess. 1. quæm Pellizzarius affert ibidem, dicentis ea, quæ in Missa proponuntur sub titulo de defectibus solum esse institutiones quasdam doctrinales, non vero speciales constitutiones inducentes novam obligationem, & institutiones quidem datas juxta doctrinam probabilem, non tamen magis obligare, quam res ipsas, aut doctrinam, quæ eæ fundantur. Doctrinam, inquam, hæc Svarij approbo, & laudo, sed affirmo, in casu nostro de manibus reverentiam ipsam sic exposcere, cum ex alia parte turbatio nulla, nec aliud inconveniens, ut dictum est, imminet. Hæc satis: nam ex his similia, quæ facile decurrere in dies solent, ea, tu ipse decernere poteris.

Cap. VIII. De Defectibus occurrentibus 151

Quid si Sacramentum eorum contingat.

4. Si Sacerdos evolet Eucharistiam, Species autem integrè appareant, reverenter assumantur, nisi nausea fiat, secus separentur, & in loco Saero reponantur, donec siccantur, seu corrumpantur; tunc enim comburenda sunt, & cineris in Sacratium projiciendi. Sic in Rubric. Miss. de defect. occur. n. 14. Si species non appareant, & corruptæ jam judicentur, totus vomitus si, nulliter comburatur, cinerisque in Sacratium immittantur. Ex quo apparet non esse audiendos Paludanum apud Gerant. in Rubr. Miss. part. 3. tit. 10. n. 6. & Sylvestrum apud eundem, ibid. putantes esse Sacrilegium Species comburi: solum enim id verum habet, si sub illis est Christus Dominus, non vero iis exsiccatis, quando Dominus ibi esse desinit.

5. Adverte tamen tunc solum esse licitum ejusmodi vomitum provocare, quando cognoscit Sacerdos, quod Species à se sumptæ veneno, seu simili tabe fuerint infectæ: de qua tota re diximus in Opusculo de Expediendis Communionibus, cap. 3. §. 4.

Quando Hostia est confracta, & quantum ejusdem particula remanet in fundo Calicis.

6. Si Hostia appareat fracta ante consecrationem post oblationem (idem dic de quacunque simili macula accidentali) non est inconveniens eam consecrare, nisi forte populo scandalum sit: tunc enim alia accipienda esset, & oblatione mente concepta, offerenda: de illa autem quæ fuit oblata, fiat illud, quod diximus supra cap. 7. §. 5. num. 3. Si appareat fracta ante oblationem, accipiat altera integra, si citra scandalum, vel longam moram fieri poterit, secus, eadem sine scrupulo utaris.

7. Si assumendo sanguinem, particula remanserit in Calice, digito eam ad labium Calicis adducito, & sumito, vel quod decentius est, vinum infundito, & sume: imò si sit necesse bis, ter, vel amplius vinum infundere, & sumere; id facere poteris sine timore fractionis jejuniis naturalis, ut dictum est in Opusculo de exp. Com. cap. 2. §. 3. num. 38.

Quando Sanguis, vel vinum congelatur.

8. Dispositio Rubrica, quod si Sanguis hieme congelatur in Calice, involvatur Calix panis calefactis, si id non proficiat, ponatur in ferventi aqua prope Altare, dommodo in Calicem aqua non intret, donec liqueat.

9. Sed quid fieri si Sanguis congelatus etiam adhibito igne liquefieri nequeat? vel quid, si ne ignis quidem haberi possit, vel quæ disponit Rubrica, cum notabili offensione populi, fieri deberent?

Sunt de Sacram. disp. 8. §. 1. §. Tertio accidere, rectè simili in casu monet, ut digito reverenter comminuat: nam sic in particulas redactus assumi poterit: Si pars Sanguinis valide congelata, pars verò liquefacta sit, sufficit hanc liquefactam partem assumere, illam verò, ut potest deglutiri.

10. De congelato vino aliqua sunt declaranda. Primo, si vinum congeletur, licebitne illud consecrare? Dico nequaquam (saltem ex congruentia) licere, quia est contra consuetudinem. An sit peccatum dicam, mox num. 14. Adde nonnullos dubitare, ut mox dicemus, an vinum sic affectum sit apta consecrationis materia. Apponatur igitur aliud, cum non expediat illud vitæ solvere, & consecrare, quia aliqui putant per consecrationem vinum substantialiter fuisse corruptum, id quod licet falsum ex meliorum sententia sit, ut mox videbimus, tamen ob reverentiam Sacramenti, si aliud vinum commodè potest haberi, non est cur hoc illi non offeratur.

11. Secundò, Si dum actu congelatum existit, con-

secraretur, validè consecraretur, quod est quætere an num actu congelatum sit materia consecrationis?

Validè consecrari, merito docent Vasquez, Suarez, Coninch. Laym. alique apud Hurtadum de Euch. disp. 2. diff. 9. Invalidè tenent Henriquez, Ledesma, Alanus, apud citatum Hurtad. & alij. Ratio horum est, quia putant vinum per congelationem, semper vel ferè semper, substantialiter corrumpi. Ratio illorum est, quia falsum est per congelationem ordinariam substantialiter corrumpi vinum, sicut non corrumpitur aqua, alique humores. Cujus rei clarum signum est, quod deinde liquefactum adhuc, quamvis aliquantulum remissè, eandem habet qualitates, quæ prius, saporem, virtutem, imò, & frequentissimè, colorem.

12. Obijciunt primò, vinum congelatum non est actu potabile. Secundò, aqua congelata non est apta materia Baptismi: ergo nec vinum congelatum est apta materia Eucharistia. Tertio, n. 14. quia non est proxime potabilis, non est materia consecrationis: at vinum congelatum non est proxime potabile, ergo, &c.

Respondemus ad primum. Satis est si vinum congelatum, sit ex natura sua potabile. Ad secundum, Aqua congelata non potest facere lotionem, quæ est proxima Baptismi materia, &c. Ad tertium, uva non est vinum, idcirco nec materia. Vide fœsus apud citatos.

13. Tertio. Si vinum congeletur ante consecrationem, nec aliud liquefactum haberi commodè potest, relinquendæ est Missa? Dico si processum solum fuit usque ad Canonem exclusivè satis esse relinquere, imò, si opus sit, populo de defectu, ad ejus offensionem advertendam: at si inceptus fuit Canon, progrediendum porro est, quia Canone incepto, censetur inceptum substantialiter Sacram, unde cum probabilissima sit opinio tale vinum esse aptam materiam consecrationis, non apparet ratio, cur Sacrificium relinquendum sit imperfectum, at verò ante Canonem, cum sit incepta substantia Sacrificij, consultius erit Sacrificium ommittere, quam inconsumpta illa materia uti. Vide tamen, quæ mox dicam num. 15. De vino illo congelato si oblatus fuerit, fiat illud, quod supra diximus in simili cap. 7. §. 5. num. 3.

14. At quo peccato delinqueret, qui sine prædicta necessitate, sed tamen sine contemptu vinum congelatum consecraret? Coninch de Euch. quest. 74. art. 5. n. 127. docet peccare mortaliter, his verbis, Graviter tamen peccaret, qui vinum congelatum consecraret, ut omnes fateantur. Sed profectò non omnes fateantur. Satisque sit, ad destruendam hanc universalem; quod non fateatur Vasquez de Sacram. disp. 175. cap. 2. n. 18. Is allatus approbatè ab Hurtado de Euch. disp. 2. diff. 9. sine, docet non esse peccatum in vino congelato consecrare, quamvis sit contra consuetudinem Ecclesiæ. Et ratio est (inquit Hurtadus) quia nec est contra prohibitionem aliquam latam, nec contra consuetudinem, quæ servetur ut necessaria, & obligans.

15. Atque ex hac fortasse sententia motus Layman. de Eucharist. lib. 5. tract. 4. cap. 2. num. 6. docuit si vinum post oblationem advertatur modicè congelatum, ut facile resolv. possit, nullaque appareat accidentium mutatio, consultius fore, si illud consecraretur, quam si mutetur: id quod ampliat quod modo diximus n. 13. quia communiter in tam parva mora non solet in Calice tam fortiter & pressè vinum congelari, ut in materiam ineptam abire possit.

Quid fiet, si Sacrificium desit Hostia grandior, suppetant tamen Particula.

16. Rusticabar enim cum collega meo P. Stephano Turtureti, in nostro prædio Messanen. ad lectiones Theologicas in vacationibus Autumnalibus, de more, peritiorum prævidendas. Semel ergo cum dictus P. ad Missam faciendam, omnium Sacerdotum ibidem commorantium, postremus accederet, Hostiamque grandior